

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ
ҚОҒАМЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ
Қ. ЖҰБАНОВ АТЫНДАҒЫ АҚТӨБЕ Өңірлік
УНИВЕРСИТЕТІ

«Бекітемін»
Қабылдау комиссиясының төрағасы
Л.Ч.Карабасова
«20.05» 2023 ж.

В007 «Көркем еңбек және сызу мұғалімдерін даярлау»
білім бағдарламасының тобы бойынша шығармашылық
емтихан
БАҒДАРЛАМАСЫ

Ақтөбе қаласы,
2023 жыл

Шығармашылық емтиханды қабылдау бағдарламасы «Қ.Жұбабаев атындағы Ақтөбе өңірлік университеті Жоғары және жоғары оқу орнынан кейін білім беру бағдарламасына білім алушыларды қабылдау ережесіне» сәйкес құрастырылған.

Құрастырғандар:

Кургамбеков М.С. п.ғ.к., «Көркем еңбек және дизайн» кафедрасының меңгерушісі
Есенгулов Ж.К. аға оқытушы, доцент
Кемалова Г.Б. аға оқытушы, магистр

Бағдарлама Көркем еңбек және дизайн кафедрасы отырысында қаралды.

Хаттама № 9 «28» 04 2023 ж.

Кафедра меңгерушісі Кургамбеков М.С.

Бағдарлама Кәсіби-шығармашылық факультетінің әдістемелік кеңесінде талқыланды.

Хаттама № 2 «03» 05 2023 жыл

Әдістемелік кеңес төрағасы Ведюшкина Д.С.

ТҮСІНІК ХАТ

«Көркем еңбек және сызу мұғалімдерін даярлау» білім беру бағдарламасы адамның белгілі бір табиғи және жинақталған мәліметтермен қабілеттерінің болуын талап ететін шығармашылық мамандықтар қатарына жатады.

Қабылдау емтихандарының бағдарламасы мен тапсырмалары шығармашылық қабілеттері бар, бейнелеу сауаттылығы, көркемдік талғамы, композициялық және графикалық деңгейдегі жұмыстарды игере алатын, жастарды толық көлемде анықтайтындай етіп жасақталған.

Сурет бойынша шығармашылық емтиханның мақсаты болашақта көлемнің сызықты-құрылымды құрылысын және суреттің жарық-көлеңке шешімін анықтау болып табылады.

Міндеттер:

1. Суретті парақта композициялық мәнерлі орналастыру іскерлігін анықтау.

2. Заттардың сызықтық құрылуын, олардың пропорцияларын және кеңістіктік өзара байланысын беруді тексеру.

3. Заттардың көлемін, жарығын, фактурасын тон және жарықпен беру білігін анықтау.

Кескіндеме бойынша шығармашылық емтиханның мақсаты алғашқы кескіндеме дағдыларын анықтау, кескіндеме құралдарымен кеңістік, композиция, колорит, заттардың материалдылығын бере білу болып табылады.

Міндеттер:

1. Акварельмен жұмыс жасау білігін анықтау (су, мөлдір ретінде акварель бояуларының ерекшеліктерін түсіну, акварель қылқаламдарын еркін меңгеру, акварельмен жұмыс істеу кезінде ақ қағаздың қасиеттерін есепке алу).

2. Акварель техникасы туралы білімін тексеру (ең болмағанда бір көркем техник: жағынды, лессировка, а-ля-прима, үлкен жазықтықтарға құю және т. б.);

3. Көлем туралы білімін түспен анықтау (бейнеленген заттың түрін оны "сүртіп" "сүрме" нысаны бойынша "

тәсілімен бере білу, натюрморт элементтерінің жарықтану дәрежесіне байланысты түстің өзгеруін бере білу, рефлексстер мен заттардың материалдылығына түспен беру).

4. Кеңістіктік қатынастар бойынша іскерлікті анықтау (ауа перспективасын ескере отырып, кеңістіктік жоспарларды түспен беру).

ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ЕМТИХАН ӨТКІЗУ ТӘРТІБІ

1.1 Шығармашылық дайындықты талап ететін мамандықтарға түсуші тұлғалар университеттің қабылдау комиссиясы өткізетін шығармашылық емтихандарды тапсырады.

1.2 Шығармашылық емтихан тапсыру үшін түсушілердің өтініштерін қабылдау 20 маусымнан 07 шілдеге дейін мына мекен-жай бойынша жүзеге асырылады: Ә. Молдағұлова көшесі 34.

1.3 Шығармашылық емтихан күнтізбелік жылдың 08-13 шілде аралығында өткізіледі.

1.4 Жалпы орта, техникалық және кәсіптік немесе орта білімнен кейінгі білімі туралы құжаттары бар, шығармашылық дайындықты талап ететін жоғары білімнің білім беру бағдарламалары тобына түсетін тұлғалар екі шығармашылық емтихан тапсырады.

1.5 Жоғары білім берудің қысқартылған мерзімін қарастыратын, кадрларды даярлаудың ұқсас бағыттары бойынша шығармашылық дайындықты талап ететін жоғары білім берудің білім беру бағдарламалары тобына түсетін тұлғалар бір шығармашылық емтихан тапсырады.

1.6 Жалпы орта немесе техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білім туралы құжаттары бар оқуға түсушілер үшін шығармашылық емтихандар 45 балдық жүйе бойынша бағаланады.

1.7 Шығармашылық дайындықты талап ететін жоғары білімнің білім беру бағдарламалары бойынша оқуға түсушілер шығармашылық емтихандарды тапсыру үшін университеттің қабылдау комиссиясына келесі құжаттарды тапсырады:

1) жалпы орта немесе техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімі туралы құжат (түпнұсқа););

2) өлшемі 3 ^ 4 сантиметр 2 фотосурет;

3) жеке басын куәландыратын құжаттың көшірмесі;

4) ҰБТ сертификаты (бар болса));

1.8 Шығармашылық емтихандар бейне және (немесе) аудио жазбамен жабдықталған аудиторияларда өткізіледі.

1.9 Аудиторияға кірушілерге шығармашылық емтихандарды өткізуге рұқсат беру рұқсаттама мен жеке басын куәландыратын құжатты көрсеткен кезде жүзеге асырылады.

1.10 Шығармашылық емтихан басталғанға дейін оқуға түсушілерге емтихан материалдары беріледі және титулдық парақтарды ресімдеуге қойылатын тәртіп түсіндіріледі, сондай-ақ емтихандардың басталу және аяқталу уақыты, нәтижелерді жариялау уақыты мен орны және апелляцияға өтініш беру рәсімі көрсетіледі.

1.11 Шығармашылық емтиханды өткізу қорытындысы бағалар ведомосімен, комиссия хаттамасымен еркін түрде рәсімделеді және нәтижелерді жариялау үшін қабылдау комиссиясының жауапты хатшысына (оның орынбасарына) беріледі. Комиссия хаттамасына комиссияның төрағасы және қатысып отырған барлық мүшелері қол қояды.

1.12 Шығармашылық емтиханның нәтижелерін қабылдау комиссиясы емтихан өтетін күні жариялайды.

1.13 Шығармашылық емтихан нәтижелері бойынша оқуға түсушіге шығармашылық емтихан тапсыру орнына қарамастан ақылы негізде ЖОО-ға түсу үшін ведомосынан үзінді беріледі.

МАЗМҰНЫ

«Көркем еңбек және ызы мұғалімдерін даярлау» білім беру бағдарламасына түсу үшін түсушілер екі шығармашылық емтихан тапсыруы тиіс: «Сурет» және «Кескіндеме».

Бірінші шығармашылық емтихан-Сурет (гипстен жасалған адамның бет маска суреті)

1. Натюрморттың құрылымы және құрылысы.
2. Суреттің тоналды бірлігі мен тұтастығы.

Негізгі өлшемдер

Сурет бойынша емтихан кезінде (натюрморт) түсуші суретті орындауда келесі Дағдылар мен біліктерді көрсетуі тиіс:

№	Талаптар	Баллдар
1	Заттардың кеңістіктегі өзара орналасуы (парақта орналасуы)	9 балл
2	Суреттегі заттардың пропорциясын дұрыс беру	9 балл
3	Суреттегі заттардың формасының конструктивтік және перспективтік құрылымы.	9 балл
4	Суретте тоналды қарым-қатынасты беру.	9 балл
5	Бейнеленген заттардың материалдылығын беру, композицияның бүтіндігі	9 балл
	Барлығы	45 балл

Екінші шығармашылық емтихан-Кескіндеме (натюрморт)

1. Натюрморттың құрылымы және құрылысы.
2. Суреттің тоналды бірлігі мен тұтастығы.

Негізгі өлшемдер

Кескіндеме бойынша емтихан кезінде (натюрморт) түсуші сурет жүргізуде келесі Дағдылар мен іскерлікті көрсетуі тиіс:

№	Талаптар	Баллдар
1	Суретті дұрыс құру және парақта орналастыру	9 балл
2	Көлемді формаларды перспективалық құру	9 балл
3	Негізгі түс қатынастарын беру	9 балл
4	Натюрморттың колористикалық шешімі.	9 балл
5	Заттардың тұтастығы мен композициялық бірлігі	9 балл
	Барлығы	45 балл

НЕГІЗГІ ТАЛАПТАР

Сурет

Сурет бойынша шығармашылық емтихандарға практикалық бөлім кіреді. Тапсырманы орындау үшін әрбір 10-15 адамға бір қойылым ұсынылады.

Сурет бойынша емтихан бір тапсырмадан тұрады: - сурет бойынша - гипстен жасалған адамның бет бетпердесі суреті; (*қосымша-1*) тапсырманы орындау уақыты - 240 минут. Тапсырма 45 балдық шкала бойынша бағаланады.

Сурет материалдары: қағаз (а-3), қарындаш, өшіргіш, қағаз қысқышы.

Бағалау критерийлері

«5» бағасы-40-45 балл (өте жақсы)

Емтихан жұмысында:

- жинақтау белгісі толығымен іске асырылды;
- бейнеленген объектілердің шамалары мен пропорцияларының толық сәйкестігі,
- форманың негізгі конструктивтік және пластикалық ерекшеліктері толығымен анықталды;
- бейненің тұтастығы, жекелеген бөліктер мен бөлшектердің үнсіз дыбысталуының келісімділігі.

«4» бағасы-34-39 балл (жақсы).

Емтихан жұмысында:

- жинақтау белгісін жеткілікті дәрежеде сеземіз;
- айтарлықтай дәрежеде бейнеленетін объектілердің шамалары мен пропорцияларының сәйкестігі бар;
- форманың негізгі конструктивтік және пластикалық ерекшеліктері елеулі дәрежеде анықталды;
- жеке бөліктер мен бөлшектердің үнсіз дыбысталуының тұтас бейнесі жоқ.

«3» бағасы-25-33 балл (қанағаттанарлық).

Емтихан жұмысында:

- суретті паракта дұрыс орналастыру емес;
- бейнеленген объектілердің шамалары мен пропорцияларының сәйкестігі туралы түсінік және олардың формасының негізгі конструктивтік және пластикалық ерекшеліктерін анықтаудың белгілі бір дәрежесі бар;

- бейнеленген форманың конструктивтік құрылымы жеткілікті анықталмады;

- бейненің бөлшектігі, жекелеген бөліктер мен бөлшектердің үнсіз дыбысталуының келіспеуі.

«2» бағасы 24 баллдан бастап, төмен (қанағаттанарлықсыз)

Емтихан жұмысында:

- берілген Парақ пішімінде суреттің орналасуы жоқ (суреттің төменгі жағына, жоғары, жағына, ұсақ немесе тым үлкен өлшеміне жылжуы);
- форманың құрылымдық талдауының орнына натураны механикалық көшіру;
- бейненің шамадан тыс жеңілдету және примитивтілігі.

Кескіндеме

Кескіндеме бойынша шығармашылық емтихандарға практикалық бөлім кіреді.

Тапсырманы орындау үшін әрбір 10-15 адамға бір қойылым ұсынылады. Тапсырманы орындау уақыты - 240 минут. Тапсырма 45 балдық шкала бойынша бағаланады.

Кескіндеме бойынша емтихан бір тапсырмадан тұрады:

- кескіндеме бойынша-емтихандық қойылым утилитарлық-тұрмыстық мақсаттағы санаулы заттардан тұрады: канаттар, тостағандар, құмыралар, сондай-ақ 2-3 бүрку аясындағы жемістер мен көкөністер. (*қосымша-2*)

Кескіндеме материалдары: қағаз (а-3), қағаз қысқыштары. акварель, қылқалам / № 5, 6/, палитра.

«5» бағасы-40-45 балл (өте жақсы)

Емтихан жұмысында:

- жинақтау белгісі толығымен іске асырылды;
- бейнеленген объектілердің шамалары мен пропорцияларының толық сәйкестігі,
- форманың негізгі конструктивтік және пластикалық ерекшеліктері толығымен анықталды;
- бейненің тұтастығы, жекелеген бөліктер мен бөлшектердің үнсіз дыбысталуының келісімділігі.

- түстік, түстік, кеңістіктік қарым-қатынастың тұтастығы.

Бағалау критерийлері

«4» бағасы-34-39 балл (жақсы).

Емтихан жұмысында:

- жинақтау белгісін жеткілікті дәрежеде сеземіз;
- айтарлықтай дәрежеде бейнеленетін объектілердің шамалары мен пропорцияларының сәйкестігі бар;
- форманың негізгі конструктивтік және пластикалық ерекшеліктері елеулі дәрежеде анықталды;
- жеке бөліктер мен бөлшектердің үнсіз дыбысталуының тұтас бейнесі жоқ.
- түстік, түстік, кеңістіктік қарым-қатынастардың берілуінің тұтастығы жеткіліксіз.

«3» бағасы - 25-33 балл (қанағаттанарлық)

Емтихан жұмысында:

- суретті парақта дұрыс орналастыру емес;
- бейнеленген объектілердің шамалары мен пропорцияларының сәйкестігі туралы түсінік және олардың формасының негізгі конструктивтік және пластикалық ерекшеліктерін анықтаудың белгілі бір дәрежесі бар;
- бейнеленген форманың конструктивтік құрылымы жеткілікті анықталмады;
- бейненің бөлшектілігі, жекелеген бөліктер мен бөлшектердің үнсіз дыбысталуының келіспеуі;
- түс, тондық, кеңістіктік қарым-қатынастардың берілуінің жеткіліктілігі.

«2» бағасы 24 баллдан бастап, төмен (қанағаттанарлықсыз)

Емтихан жұмысында:

- берілген Парақ пішімінде суреттің орналасуы жоқ (суреттің төменгі жағына, жоғары, жағына, ұсақ немесе тым үлкен өлшеміне жылжуы);
- бейнеленетін объектілердің шамалары мен пропорцияларының сәйкестігінің елеулі бұзылуы және олардың формасының негізгі конструктивтік және пластикалық ерекшеліктерін анықтаудың әлсіз дәрежесі бар;
- форманың құрылымдық талдауының орнына натураны механикалық көшіру;
- бейненің шамадан тыс жеңілдету және примитивтілігі.

КУРС БОИЫНША ДЕРЕКТЕР МЕН РЕСУРСТАР

Негізгі әдебиет

1. Академиялық кескіндеме / Бегимбай К. М., 2018. - 77 б..
2. Сарсекеев А. . Арнайы кескіндеме / Сарсекеев А. ., 2019. - 153 б.
3. Буркитбаев Т.С., Кунжигитова Г.Б., Жолдасбекова Қ.А.Сурет: оқу құралы / Т.С. Буркитбаев, Г.Б. Кунжигитова, Қ.А.Жолдасбекова.– Алматы: Эверо, 2020.
4. Баубеков С.Д., Таукебаева К.С. Сурет (техникалық). Оқу-әдістемелік құрал. 01070000 – Технология. – Алматы, Эверо, 2020.
5. Ломакин Ю.И., Жанбыршиев С.Н., Жанибекова Э.Ж., Кунжигитова Г.Б. Академический рисунок-III/ Учебное пособие.–Алматы, Эверо, 2020.
6. Утепбаев Н. Н. Академиялық сурет / Утепбаев Н. Н., 2018. - 265 б
7. Тен В. Г. Альбом учебных постановок / Тен В. Г., Буркитбаев Т. С., Кунжигитова Г. Б., 2018. - 73 б.
8. Айдосов А. Қазақ авангарды / Айдосов А., 2020. - 241 б
9. Ералин Қ. Өнер шығармаларын талдау: оқу құралы / Қ. Ералин. – Алматы: TechSmith, 2019. - 120 б.

Қосымша әдебиет

1. Айдосов А.Н. Кескіндеме сыры : Оқу құралы / А. Н. Айдосов, Ж. Б. Джартыбаева. - Алматы : Эпиграф, 2016.
2. Өтепбаев Н.Н. Академиялық сурет: Оқу құралы / Н. Н. Өтепбаев. - Алматы : ССК, 2017. - 264 б.
3. Тихонов, С.В. и др. Рисунок: Учебное пособие для вузов . / С.В. Тихонов, В.Г. Демьянов, Б.Б. Подрезков. - 2-е издание - М.: Архитектура-С, 2016. – 296б
4. Новикова, Л.А. Рисунок и основы композиции : Программа обучения студента сессии для очной формы обучения. . - Рудный: РИИ, 2015. - 10 б.

5. Баубеков С.Д. Сурет (техникалық): оқу-әдістемелік құрал / С. Д. Баубеков, К. С. Таукебаева. - Алматы: TechSmith, 2018. - 120 б.
6. Буркитбаев Т.С. Сурет: оқу құралы / Т. С. Буркитбаев. - Алматы: TechSmith, 2018. - 112 б.

Электронды ресурстар:

1. <https://www.youtube.com/watch?v=KE-Z5BJSY6g>
2. https://www.youtube.com/watch?v=x6_JeUGk450

Қосымша I

Қосымша 2

